

Urologi

Om utdanningsvirksomheten

Helgelandssykehuset HF er lokalsykehus for en befolkning på ca 77 000 innbyggere fordelt på 18 kommuner på Helgeland. Helgelandssykehuset har ca 2400 ansatte og har en klinikkgjennomgående organisering med lokalisasjoner i Sandnessjøen, Mosjøen, Mo i Rana og Brønnøysund. Hovedkontoret ligger i Sandnessjøen.

Helgelandssykehuset tilbyr utdanning innen 18 spesialiteter. For alle spesialitetene må LIS ha spesialiseringperiode ved et samarbeidende foretak for å få fullført alle læringsmål.

Administrerende direktør har det øverste ansvaret for spesialistutdanningen for leger i Helgelandssykehuset. Administrerende direktør har delegert beslutningsmyndighet for utdanningen av spesialister i del 1 og del 2/3 til henholdsvis LIS 1-komite og overordnet utdanningsutvalg. Videre ligger ansvaret for å følge opp utdanningsvirksomhetens plikter etter Spesialistforskriftens aktuelle paragrafer i linjeledelsen i foretaket.

Overordnet utdanningsutvalg skal bidra til at utdanningen av LIS skjer innen faglig forsvarlige rammer og på en måte som sikrer god kvalitet og gjennomstrømming i utdanningsløpet. Utvalget ledes av medisinsk direktør og består av kliniksjefer, utdanningskoordinerende overlege, HR-rådgiver, representanter for utdanningsansvarlige overleger og foretakstillitsvalgt for Yngre legers forening.

Om avdelingen

Kirurgisk klinikk er organisert i tre avdelinger lokalisert til Mosjøen, Sandnessjøen og Mo i Rana, samt fødestue ved DMS i Brønnøysund. Klinikken ivaretar lokalsykehusfunksjonen for Helgelands befolkning innen fagområdene generell kirurgi, gastroenterologisk kirurgi, obstetikk og gynekologi, ortopedi, urologi, øre-nese-hals og plastikkirurgi. Sykehusenhetene i Sandnessjøen og Mo i Rana er akuttsykehus med traumefunksjon. Det er noe variasjon i behandlingstilbudet ved de ulike avdelingene avhengig av funksjonsfordelingen innad i foretaket.

Hovedlæringsarena for utdanning innen urologi er kirurgisk klinikk avdeling Mosjøen.

Helgelandssykehuset Mosjøen er et lokalsykehus med akuttmedisinsk funksjon for et opptaksområde på ca. 16 000 innbyggere. Kirurgisk klinikk avdeling Mosjøen er organisert i en enhet for leger, en enhet for femdagerspost med 12 senger, og en enhet for poliklinikk. Avdelingen har funksjonsfordelt urologi og plastikkirurgi for hele Helgeland og ivaretar akuttberedskap for urologi.

Seksjon for urologi er en del av kirurgisk avdeling med spesialister innen generell kirurgi, urologi, plastikk kirurgi og ortopedi 1x/uke. Antall fast ansatt spesialister er 2. Urologien har totalt 5 årsverk. Det er aktuell fast ansatt 2 overleger herav én spesialist. I tillegg har seksjon for urologi 1,5 uroterapeuter.

Urologi har Helgelandsfunksjon og tar imot pasienter fra et omslagsfelt av ca. 77 0000 innbyggere. I tillegg tar vi imot pasienter fra alle våre 3 enheter og flere spesialiteter samt akutturologi. Derfor vil du bli konfrontert med mange problemstillinger knyttet til faget.

Vi har en poliklinisk aktivitet fra om lag 2800 urologisk pasienter / år der alle krav om LM kan oppfylles. Det er etablert en 5 dagers sengepost for både akutte pasienter, elektiv urologisk kirurgi og

kreftpasienter. Her er det oppgaver knyttet til sengepost en LIS 3 vil utføre inklusive å ta imot akutte pasienter. Den elektive operative virksomheten er 650 urologiske operasjoner/år fordelt på 300 døgnpasienter og 300 dagpasienter. I tillegg tar avdelingen imot rund 200 akutte urologiske pasienter / år. Du vil få alle LM innen ytre genitale, barneurologi, øvre / nedre urinveier, ureterorenoskopi inklusive fleksibel, TUR B, TUR P, enkelte blæreinngrep som du trenger for å få en solid basisutdanning innen faget.

Både på poliklinikk, operasjon og vakt har du en urologisk overlege tilgjengelig.

Den urologiske virksomheten rekvirerer 1100 radiologiske undersøkelser til radiologisk avdeling i Mosjøen. I tillegg rekvireres radiologiske undersøkelser til Sandnessjøen, Mo i Rana og Brønnøysund som ikke er vedlagt i disse tall. Helgelandssykehus avdeling Mosjøen utfører alle MR Prostata med egen utdannede radiografer og vurdering av bilder av fast ansatt MR radiolog.

Det er etablert 4 delt fellesvakt. Våre LIS2/3 har 7 vakter / måned som sekundærvakt der LIS 1 har primærvakt. Aktivvakt regnes fra klokken 08.00 – 15.30 og klokken 18.00 – 19.00 hverdager deretter hjemmevakt med utrykning. I helgene regnes klokken 12.00 – 13.00 som aktivvakt. Overlege har tilstedevakt fra klokken 08.00 – 15.30, deretter hjemmevakt.

Avdelingen har 2 LIS innen urologi og 2 LIS innen generell kirurgi. I tillegg har vi rotasjonskandidater fra andre enheter som læringsarena for kirurgiske LIS 2/3.

Om utdanningsløpet

Du kan oppnå 71 av 89 læringsmål innen urologi ved Helgelandssykehus avdeling Mosjøen.

Vi benytter læringsarenaen innenfor Helgelandssykehus for del 2 kirurgi enten ved avdeling Mosjøen, Sandnessjøen eller Mo i Rana. Den beregnes å bruke 2 år (1+1 år). Du kan enten begynne ett kirurgisk år med grunnutdanning i Mosjøen og senere rotere i ett år til enten Sandnessjøen eller Mo i Rana der det er større enheter og større traumemottak. Du står fritt til å være 2 år på en større enhet og begynne med urologi etter den tiden.

LM knyttet til avdeling Mosjøen er:

LM 002, 003, 004, 008, 009, 011
LM013, 014, 015, 016, 018,
LM 033-034, 038, 039, 040, 041
LM 042-057
LM 025, 028, 029-032

LM knyttet til avdelinger Mo i Rana eller Sandnessjøen inneholder samtidig 2 uker på intensivavdeling og traumemottak.

LM 001, 017, 019, 020, 035-037 + intensiv med
LM 013, 014, 015, 016, 018, 019, 021-024, 026, 027

Under kirurgi del 2 uansett læringsarena deltar du i vaktordning. Du vil komme til å jobbe på sengepost, poliklinikk, intensivavdeling.

Vi benytter læringsarena innenfor Helgelandssykehus ved gynekologisk avdeling enten i Sandnessjøen eller i Mo i Rana. Vi beregner maksimal 1 uke for å bli kjent med operasjoner for stressinkontinens tilsvarende LM 64

For å bli ferdig spesialist for urologi behøver du 12 måneder ved et universitetssykehus / større sykehus for å oppnå læringsmål:

LM 007, 009, 010, 015, 017, 022(del cystektomi), 024, 030, 034, 035, 038,
LM 044 (del PCNL), 064 (del spinkterprotese), 065, 082, 087

Perioden er prioritert tilrettelagt for UNN Tromsø der du vil finne et oppegående ungt fagmiljø og godt etablert samarbeid. Innen denne perioden kan det være nødvendig å rotere til Harstad for laparoskopisk nyrekirurgi og Narvik for sfinkterprotese. I tillegg er det avtalt korte hospitasjoner til uro-onkologisk avdeling, stråleavdeling og deltagelse på teammøter ved bekkesenter KIB ved UNN Tromsø.

Vi har en fagavtale med urologisk avdeling ved St. Olavs Hospital for alle LM skrevet øverst. St. Olavs Hospital krever 18 måneder tjeneste og at del 2 kirurgi er ferdig gjennomført.

Etter 2 år utdanning innen kirurgi og maksimal 2,5 år innen urologi er du trygt og klar til å gå videre til et universitetssykehus/ større sykehus.

Introduksjon av nye LIS

Ved oppstart blir du tatt imot av enhetsleder for kirurgisk klinikk avdeling Mosjøen. Enhetsleder vil hjelpe deg å ordne praktiske ting som ID-kort, arbeidstøy, telefon, kontor, datatilgang og tilgang til det elektroniske journalsystemet vårt. Deretter vil en erfaren LIS vise deg rundt og introdusere deg for aktuell seksjon og kollegaer. Du vil bli presentert for det øvrige legekollegiet ved første morgenmøte du deltar på. De første dagene er satt av til opplæring ved sengepost, poliklinikk, oppvåkning, intensiv.

Du vil i løpet av de fire første ukene få tildelt veileder, individuell utdanningsplan og det vil bli utarbeidet en individuell gjennomføringsplan for ditt utdanningsforløp som beskriver hva som skal gjennomføres basert på din bakgrunn, erfaring og krav til utdanningen.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Du får tildelt en veileder som er spesialist innen urologi eller spesialist innen generell kirurgi for del 2 kirurgi. Veiledning innen Urologi er etablert og foregå 1:1 hver fjerde uke med din veileder. Her følges naturlig nok den faglige progresjonen og alt som ønskes å ta opp fra både deg og din veileder.

Supervisjon sikres innenfor avdeling gjennom overleger/spesialister, erfarne LIS 2, spesialsykepleier som uroterapeuter, sårsykepleier og svært korte kommunikasjonsveier. Siden du følger din supervisor / veileder både på poliklinikk, operasjon og i vakt vil supervisjon foregå i direkte tilbakemeldinger med god faglig progresjon.

Ved oppstart på poliklinikk i egenregi vil du mottar enkelte pasienter til vurdering. En overlege har alltid poliklinikk samme dag. Det er avsatt tid der du deltar sammen med en overlege på poliklinikk for å fordype kunnskap.

I tillegg er det etablert uro-team møter hver fredag der både LIS og spesialister har mulighet for å diskutere vanskelige kasus og kvalitetssikre diagnostikk og behandling i direkte dialog. Dette er et uformelt og frivillig tilbud men skal sikre at du føler deg trygt i dine avgjørelser.

LIS har 4 timers fordypning/uke lagt til dagtid. Fordypningsdager er lagt inn i arbeidsplanen til LIS.

Internundervisning og kurs

Intern undervisning er organisert tverrfaglig i avdeling hver tirsdag og torsdag fra klokken 08.30-09.00 i veksel av LIS 1, LIS 2+3 og spesialister. Hovedtemaene vil være urologi og generell kirurgi. Det vil oppnås 70 timer intern undervisning / år. Tema til undervisningen er knyttet til læringsmål i kompetanseportalen.

Som LIS2/3 innen urologi er deltagelse på obligatoriske kurs mulig 2x/år etter 6 måneder tjeneste hos oss. Avdelingen legger til rette for å delta på Det kirurgiske Høstmøtet. Det er ønskelig med et faglig innlegg fra våre LIS 2/3.

Simulering og ferdighetstrening

Det gjennomføres regelmessig traumeøvelser etter BEST- prinsippet.

Det er tilrettelagt at LIS kan gjennomføre simulering og ferdighetstrening (Laparoskopisk simulering – D-boks, HLR- simulering, Coloskopi simulering).

Ved UNN kan man benytte seg av tilbud med TUR-simulator og en robot-simulator.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er et sett av læringsmål som gjelder for alle spesialiteter og som strekker seg gjennom hele utdanningsforløpet til den enkelte lege i spesialisering. FKM for utdanningens del 2/3 inneholder til sammen 24 læringsmål innen temaene etikk, forskningsforståelse, lovverk, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse.

I Helgelandssykehuset er ansvaret for å organisere felles kompetansemål lagt til overordnet utdanningsutvalg, som også skal vurdere og vedta omfang av gruppeveiledning.

Kompetansen relatert til FKM skal i hovedsak oppnås i det daglig kliniske arbeid. I tillegg vil læringen skje gjennom læringsaktiviteter som veiledning, internundervisning, tverrfaglige samarbeidsmøter, gruppeveiledning, selvstudium, digital læring (kurs og podcast), samt lokalt og nasjonale kurs.

LIS skal delta på det nasjonalt anbefalte kurset i administrasjon og ledelse, samt nettkurset i sakkyndig arbeid. Alle LIS skal være med på et to-dagers kurs i veiledning og supervisjon som arrangeres i foretaket. Dette kurset er også lagt til rette for at overleger kan delta for å oppnå veiledningskompetanse.

Kompetansen i forskningsforståelse oppnås ved gjennomføring av digitalt kurs i «Kunnskapsbasert praksis». LIS skal også gjennomgå, eventuelt bidra til utarbeidelse av, en forskningsprotokoll sammen med forskningskompetent veileder eller annen ressursperson. Klinisk-etiske problemstillinger og personvern vil være tema i gruppeveiledningen, og det vil legges opp til at KEK inviteres med på egne møter hvor dette har spesielt fokus.

LIS skal være med i et forbedringsarbeid i egen avdeling, dette kan for eksempel være å forbedre en prosedyre eller et pasientforløp. Arbeidet skal legges frem for avdelingsleder som et refleksjonsnotat for forbedringsområde(r).

Forskning

Forskning er en ønsket og prioritert aktivitet ved Helgelandssykehuset, hvor man har som mål å tilrettelegge for forskningsaktiviteter i kliniske avdelinger. Det er rundt 15 klinisk ansatte med doktorgrad. Foretaket har flere pågående forskningsprosjekter innenfor fagområder som nevropsykologi, gynekologi, farmasi, voksenpsykiatri, ortopedi, indremedisin og gastrokirurgi, som også inkluderer Ph.D.- og postdoktorstillinger. Det publiseres vanligvis mellom 15-25 vitenskapelige publikasjoner fra Helgelandssykehusets forskere hvert år, med omtrent lik fordeling mellom psykisk helse og somatikk.

Helgelandssykehuset har vedtatt en egen forsknings-, innovasjonsstrategi og handlingsplan som gjelder frem til 2026. Forsknings- og innovasjonssjef er ansatt i fagstab og leder blant annet foretakets forsknings- og redelighetsutvalg. Forskningsutvalget bidrar med generell støttefunksjon rundt forskningsaktiviteter og forvalter også ordningen med interne forskningsmidler som utlyses årlig. Dette inkluderer såkornmidler for å stimulere til forskning, samt belønningsmidler for publikasjoner. Annet hvert år arrangeres Helgelandssykehusets forskningskonferanse. Det holdes digitale forskningsforelesninger med interne og eksterne forelesere for hele foretaket. Les mer: <https://helgelandssykehuset.no/fag-og-forskning/forskning-og-innovasjon>.

Flere leger i foretaket har bistilling som lektor knyttet til undervisning av 5. års medisinstudenter fra UiT Norges arktiske universitet. Helgelandssykehuset legger også til rette for utdanning innen e-helse (mastergradstudier) og sykepleie i samarbeid med henholdsvis UiT Norges arktiske universitet, samt Nord Universitet og VID vitenskapelige høyskole.

Individuell utdanningsplan

Ved ansettelse vil LIS få tildelt en læringsmålplan i Kompetanseportalen. Denne spesifiserer hvilke læringsmål LIS skal oppnå for å bli spesialist, hvilke læringsaktiviteter som må gjennomføres for å oppnå kompetansen, og ved hvilken læringsarena læringsmålene kan godkjennes.

Kort tid etter ansettelse skal leder i samråd med LIS utarbeide en individuell gjennomføringsplan. I denne legges det en plan for når LIS må påregne å gjennomføre sin spesialiseringsperiode ved andre interne læringsarenaer eller ved samarbeidende helseforetak, angitt med tentativ dato og avtalt normert varighet. Den individuelle gjennomføringsplanen skal være helhetlig og gi en strukturert oversikt over utdanningsløpet for den enkelte LIS. Den individuelle gjennomføringsplanen legges inn i Kompetanseportalen.

Individuell gjennomføringsplan revideres ved endringer som får betydning for utdanningsløpet og oppdateres i Kompetanseportalen.

Læringsmålsplanen og den individuelle gjennomføringsplanen utgjør til sammen en individuell utdanningsplan.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

For å sikre at LIS kan oppnå faglig progresjon og tilegne seg kompetansekrav i spesialistutdanningen, vil det gjennomføres regelmessig kompetansevurdering enten i dialog med veileder, supervisor eller via evalueringskollegium.

Leder har overordnet ansvar for at læringsmål vurderes og godkjennes.

De enkelte læringsaktiviteter vurderes og loggføres i Kompetanseportalen. Noen læringsaktiviteter godkjennes via egenregistrering, og noen godkjennes av supervisor eller veileder. Læringsmålet sendes så til leder for endelig godkjenning. Et utvalg læringsmål godkjennes etter evaluering i evalueringskollegium.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

I Helgelandssykehuset har hver spesialitet et utdanningsutvalg på tvers av læringsarena/lokalisasjon. Formålet med utdanningsutvalgenes arbeid er å legge til rette for at LIS får gode og koordinerte utdanningsløp, og når de definerte læringsmålene i utdanningsplanen.

Utdanningsutvalget består av klinikkssjef og representanter for LIS og overleger fra alle lokalisasjoner. Det er utdanningsansvarlig overlege som leder utdanningsutvalget og som også er Helgelandssykehusets representant i det regionale utdanningsrådet i spesialiteten.

Utdanningsansvarlig overlege har en koordinerende rolle for å bidra til å kvalitetssikre utdanningen i spesialiteten, og har en rådgivende funksjon inn mot linjeledelsen i klinikken. Utdanningsansvarlig overlege skal være en pådriver for utdanningen av LIS med særskilt oppmerksomhet på utdanningsplanen, oppfølging og veiledning, internundervisning og videreutvikling av utdanningen i spesialiteten.

Tillitsvalgte

Helgelandssykehuset skal ha foretakstillitsvalgt med vara og en hovedtillitsvalgt for hver lokalisasjon (Sandnessjøen, Mosjøen og Mo i Rana) for både Overlegeforeningen og Yngre legers forening. Enkelte klinikker, avdelinger og enheter har også egne plasstillitsvalgte.

Foretakstillitsvalgte for Yngre legers forening er medlem av overordnet utdanningsutvalg, og tillitsvalgt for LIS1 er medlem av LIS1-komiteen.

Kontakt

Enhetsleder Gunnleiv Birkeland ved kirurgisk klinikk avdeling Mosjøen.